

Konfirmation af en døvstum i Trinitatis kirke 1805.

Holst, Pd.: Prøver paa en Døvstums H. J. Smidts Oplysning i den christelige Religion, med en Tale af Høierv. Hr. Holst ved hans Confirmation. - Kbh., 1805

Kgl.Bibliotek, kat.nr. 15,-152 4°

Transskription og indledende bemærkninger ved Kirsten Sandholt.

Konfirmationen af den døvstumme H.J. Smidt vakte stor opmærksomhed i København, idet der hidtil kun havde været spredte og isolerede forsøg på døvstummeundervisning i Danmark. Uden undervisning og overhøring i kirken, kunne konfirmation ikke finde sted. Nedenstående beretning om konfirmationen er transskriberet januar 2006. I virkeligheden fortæller beretningen mere om rationalistisk religionsundervisning end om døvstummeundervisning. Drengen var først blevet døv i sit niende år, og han havde lært at læse og skrive inden han mistede hørelsen. Beretningen indeholder en række spørgsmål og svar, som overhøringen i kirken bestod af, og det er helt tydeligt, at svarene var udenadslærte remser og intet andet.

Senere, nemlig 4. januar 1812, blev de første 4 døvfødte elever (3 drenge og 1 pige) fra døvstummeinstituttet konfirmeret i Trinitatis kirke. Overhøringen i kirken forgik ved at der blev stillet en tavle frem, hvor spørgsmål og svar, og til sidst bekendelsen, blev skrevet.

Holst om en Døvstum.

Prøver paa en Døvstums H. J. Smidts Oplysning i den Christelige Religion, med en Tale af høiærværdige Hr. Holst ved hans Confirmation i Trinitatis Kirke den 6 October 1805.

Aflagte Under Veiledning Af P. Holst, Catheket ved Frue Kirke. Kjøbenhavn.

Trykt hos Sebastian Popp, Bogtrykker og Skriftstøber.

Side 3

Fortale

Iblandt de Unge, som anmeldte sig hos min Fader, for at vorde confirmerede, var og en Døvstum, som ønskede sig forberedet. Jeg tilbød min Fader strax at undervise ham for at lette Arbejdet,

Hvilket han modtog og efter disse fremlagte Prøver ansaae ham værdig til at antages. At hans Forstand ved en omhyggelig og god Opdragelse allerede var dannet, skiøndt han egentlig ikke besad nogen Religions-Kundskab, det sporede jeg ved de første Undervisnings-Timer. Den anordnede Lærebog blev lagt til Grund og efter foregaaende skriftlig Udvikling røbede de fleste af

hans Svar, som han stedse nedskrev i min Nærværelse, udmærkede Forstands-Evner. Idelig fandt jeg hos ham det almindelige Sagn stadfæstet, at hvo der af Forsynet

Side 4

var nægtet nogle Fortrin, besad andre i en langt højere Grad. Mange af mine Venner have anmodet mig om, at udgive dem i Trykken, som skønne Mindesmærker om hans utrættelige Flid for at udvikle sine herlige Anlæg. Et Ønske, som jeg ikke turde nægte mig den Glæde at opfylde, som saa meget mere fordobles, da min Fader forundte mig Frihed til at pryde hans Giensvar med sin Indlednings-Tale, før han høitidelige Optagelse i det Christelige Religions Samfund. Ved min sidste Undervisning ytrede jeg mine Følelser over hans Fremgang og det ham vigtige forestaaende Skridt omtrent i følgende Ord, hvori han syntes at deltage:

” Nu er Tiden der, da jeg maa forlade Dem og jeg tør det med en god Samvittighed. Gud har velsignet vore Bestræbelser. De er antaget af min Fader til Confirmation og antaget med Berømmelse. O! hvor gierne yder jeg Dem dette fortiente Vidnesbyrd. Kiær og uforglemmelig er mig den Tid jeg har arbeidet med Dem. De kom til mig med Lyst og med Glæde

Side 5

Og jeg forlod Dem aldrig uden med Tilfredshed. Deres Svar overgik langt mine Forventninger. O! modtag mit Hiertes rørte og velmente Lykønskning med den Oplysning, hvoraf De er i Besidelse. Jeg haaber til Gud, at den vil bære skønne Frugter i Deres Liv. Intet er nu tilbage for Dem, uden den høitidelige Bekiendelse, at De i Fremtiden vil vorde ligesaa god, som De nu er oplyst og aldrig – aldrig aflade at være Jesu Christi tro Bekiender og Efterfølger. O´det er ikke mere, end hvad Deres Hierte attraar. De kiender Religionen, og hvad behøver De mere for at elske og udøve den. Ja dette skal De Selv skriftligen love – love for den Alvidende! og Deres haandtryk offentligen skal besegle det. O! deres Siel være da opfylædt med hellige Følelser og ædle Forsætter. Aflæg dette Løfte med Alvorlighed – viid, Deres timelige og evige Vel beroer paa dets Opfyldelse, men at det koster Kamp og Selv-Opofrelse at blive det tro.

Side 6

Aflæg dette Løfte med Glæde. Glæd Dem over, at De nu optages i det Christelige Selskab. Føel den Lykke at kiende Sandhed og ved Sandhed at vorde fri – medens saa mange Tusinde endnu vandre i Mørket. Glæd Dem over, at De oplever hiin Dag, den høitidelige Confirmationsdag, den skønneste Dag i Deres Liv, som forsøder Mindet om de hensvundne, medens saa mange borttrykkes i den tidlige Alder og De lever! og oplever dette Øieblik. Aflæg det med et inderligt rørt og taknemmeligt Hierte – mod Gud for al den Velsignelse De hidtil modtog af hans Haand – mod de gode Forældre, der med uforanderlig Ømhed har Omsorg for dem fra deres spæde Alder. Aflæg dette Løfte med det faste Fortsæt at blive det tro og lad hver Linie være et Aftryk af Deres Hierte.

Side 7

Tale

At en Confirmations-Dag er en af de høitideligste Dage, der kan opvække Opmærksomhed saavel hos Gamle som Unge, kan vel ingen paatvivle der vil bruge en fornuftig Eftertanke.

Den Gamle maa tænke:

Jeg seer saa mange unge Mennesker for mine Øine; men jeg har været Ung og er blevet Gammel, hvor vigtig er denne Forandring?

Den gamle maa tænke: her har jeg og staaet, og aflagt mit Daabes Løfte; men hvad siger min Samvittighed?

Ja! Den Gamle maa tænke: man maa dog haabe at disse Unge har bevaret en uskadt Samvittighed, hvor mange maatte ønske sig i den Henseende at være i deres Sted?

Den Unge maae tænke:

Jeg træder i Dag ud af Barndommen; men med hvilke Følelser, med hvilken Taknemmelighed imod Gud og mine Velgiørere i denne Alder?

Jeg træder i Dag ind i Ungdommen, denne slibrige Alder, der omringer mig med Fristelser paa alle mine Veie, hvad Vei har jeg besluttet at udvælge?

Side 8

Ja! Jeg skal i Dag oprette en Pagt med mit Lives Gud, Alvidende! Hvad seer Du nu i mit Hierte?

Men i Dag indtreffer endnu en usædvanlig Omstændighed, som maa fordoble vor Opmærksomhed.

Et elskværdigt ungt Menneske fremstiller jeg her iblandt mine Konfirmander, som havde det Vandheld i sit 9de Aar at falde i en Forraadnelsesfeber, hvor han mistede baade sin Tale og Hørelse; men det var hans Lykke at han allerede i den Alder havde lært at læse i en Bog, skrive og regne. – Han besidder derhos ypperlige Naturens Gaver, en sund Forstand og en levende Hukommelse, saa han kunne være bekvem til at imodtage en tilstrækkelig Oplysning.

Jeg kunne ikke see den elskværdige Unge for mine Øine, uden at tænke paa Prophetens Ord: "Denne skal skrive med sin Haand: Jeg hører Herren til." Esai 44 V 5.

Det er ganske troligt, som nogle foregive, at Propheten her sigter til den brugelige Sædvane iblandt Jøderne, at naar en Prophet antog deres Religion, maatte han indskrive sit Navn i en dertil indrettet Protokol, med sit hostrykte Segl. –Men uden at bestemme noget med Vished, vil jeg alene benytte mig af Ordene efter mit Øiemærke.

Det jeg skriver, er frivilligt. Ingen kan forbinde mig til skriftligt at meddele mine Tanker, uden det er mit eget Valg.

Side 9

Det jeg skriver, det er vel overlagt. – Jeg giver mig Tid til at samle mine Tanker, saa jeg kan fremsætte dem paa en mere ordentlig og bestemt Maade.

Det jeg skriver er gemeenlig Hiertets Sprog. Det ligner en Samtale mellem Venner, hvor den ene frit og fortrolig udøser sit Hierte for den anden.

Ja! Det jeg skriver, er uudslettelig. – Derfor maa jeg staae til Ansvar.

Disse fire Egenskaber passe sig paa hans Troesbekiendelse: Den er frivillig. Han har altid med Lyst og Fornøjelse gaaet til sit Arbeide og var aldrig mere glad end naar han kunde treffe det rette.

Den er vel igennemtænkt og overvejet, det skal Menigheden selv erfare, naar jeg oplæser hans Troesbekiendelse.

Om den er Hiertets Sprog, kan den Alvidende alene fuldkommen dømmе om, der skuer ind i hans Inderste; men jeg har dog de sikreste Grunde til at formode at den er oprigtig: Han har ingen Gave til at forstille sig, han giver strax sin Fornøjelse eller Misfornøjelse tilkiende, og hvorfor skulle han mere ved denne Leilighed skiule sine Tanker?

Men at denne Skrivt er uudslettelig, det tør jeg sige med Vished.

Den maa være uudslettelig i Menighedens Ihukommelse: det er det første i sit Slags og tillige betydeligste Eksempel, der fremstiller sig for deres Øine.

Side 10

Den maa være uudslettelig i hans Forældres Ihukommelse: Ja! Kiere Forældre, de kan vel ikke uden Ømhed betragte en Søn i denne Tilstand, som virkelig baade i Henseende til Siels og Legems Gaver kunde være skikket til at gjøre sin Lykke; men de har dog vigtige Aarsager til at glæde sig paa denne Dag:

De har i ham en tænkende Søn, en oplyst Søn, og en Søn der vil række dem Samfunds Hænder paa deres Vei til Evigheden.

Ja! Denne Skrivt maa være uudslettelig i den Unges egen Ihukommelse. – Enhver Dag han lever, vil Samvittigheden afmale disse Ord i hans Øine:

Jeg har skrevet med min egen Haand: Jeg hører Herren til.

Derpaa oplæstes de fleste af følgende Spørgsmaale og Giensvar, skrevne med hans egen Haand.

Hvad er Religion og hvilke ere de herskende Religioner i Verden?

Religionen er egentlig Kundskab om Gud; de herskende Religioner ere. Den Christelige, den Jødiske, den Mahomedanske og den hedenske. Den Christelige Religion er herskende i Europa, men deles i mange Secter, som: den Catholske, den Lutherske og Reformerte. Den Jødiske Religion er udbredt i mange Lande. Den Mohamedanske er herskende i det Ottomanniske Rige. Den hedenske

Side 11

Religion hersker hos de fleste Folkeslag. – Vi bekiende os til den Christelige Religion,

Paa hvor mange Maader kan vi forskaffe os Kundskab om Gud?

Vi kunne forskaffe os Kundskab om Gud paa to Maader: nemlig af Fornuften og af Bibelen; af Fornuften ved at betragte Naturen, hvoraf vi dog endelig maae erkiende at der er en Gud til, som maae have skabt alt dette. Af Bibelen ved at læse deri, hvorved vi fuldkommen oplyses om den Christelige Religions Sandheder, der danner os til oplyste og lykkelige Mennesker.

Hvorfor er en guddommelig Aabenbaring nødvendig for os?

Dersom vi ikke havde Bibelen som en guddommelig Aabenbaring, saa havde vi nu blot den naturlige Religion. Den er usikker, da Mennesket saa let tvuvler om det han nyelig antog, og deraf kan naturligvis opkomme vildfarelser, fordi Mennesket vanskelig tør forlade sig paa sin Fornuft; og den kan aldrig blive en almindelig Religion, thi da maatte hvert Menneske besidde en dannet og oplyst Forstand, som just strider imod Erfaring.

Hvoraf bevises, at den hellige Skrivt er Guds Ord eller en guddommelig Aabenbaring.

At den er en guddommelig Aabenbaring bevises saavel af indvortes som udvortes Kiendemærker paa dens Guddommelighed. De indvortes kiendetegn ere Lærdommens eget Indhold og Virkning. De

Side 12

udvortes Kiendemærker ere de Spaadomme, som deri ere fiorudsagte for lang Tid siden, men som dog nu efter mange Tider ere nøiagtig opfyldte, og miraklerne, hvoraf kan læses mange i Bibelen, saa at ingen kan tvivle paa dens Guddommelighed.

Hvilke Egenskaber tilkommer Gud som den Fuldkomneste?

Gud er den fuldkomneste Aand, han besidder Forstand og Villie i høieste Grad; deraf flyder Guds Tilbedelse i Aand og Sandhed. Gud er almægtig. Gud er alvis. Gud er retfærdig. Gud er algod. Gud er barmhjertig. Gud er hellig. Gud er sanddrue og troefast. Gud er evig.

Hvori bestaar guds Alvidenhed og hvori ligger det Trøstefulde og Advarende i den Egenskab, samt havd Sprog kan anføres derpaa?

Guds Alvidenhed bestaar i at kiende paa eengang, hvad der er skeet eller nu skeer, eller skal skee i Eftertiden. Vi vide, at Gud er alvidende; det kan trøste os, naar vi vide, at vor Samvittighed er reen og advare os, naar vi ville begaae Ondt, da Gud veed det strax. Ps.139,1-3. "herre du randsager og kiender mig, - du forstaaer mine Tanker langt fra, - du kiender grandt alle mine Veie."

Hvilke Prøver have vi Mennesker især modtaget paa Guds Godhed, og hvad skal det opvække os til?

Guds Godhed, - derom vidner hele Naturen. Gud bestyrer vor Skiebne og bevarer os fra utallige Livsfarer, beviser os daglig

Side 13

Velgierninger, men frem for alt er Guds eenbaarne Søns Sendelse til Jorden det største Beviis paa Guds Godhed og Faderkierlighed.

Og skulde jeg da nogenlund

Din Fader-Godhed glemme,

Og ikke af mit hiertes Grund

Dig Tak og Priis istemme?

Trindt om i Luft, og Mark og Skov,

Fra glade Millioner

Den evig gode Faders Lov

Højtideligen toner.

Hvilken er den ypperligste blandt Guds synlige Skabninger?

Mennesket; thi det er skabt efter Guds eget Billede og besidder Forstand og frie Villie.

Hvilke Kræfter ere nedlagte i Menneskets Siel, foruden Forstand og Villie?

Hukommelse og Indbildningskraft.

Hvorledes kan Sielens Udødelighed bevises, saavel af Fornuften, som af Bibelen?

Mennesket opnaar ikke sin Bestemmelse her i Livet; thi dersom han dør i den sildigste Alder, er der endnu meget som han kunde lære, endnu mange Feil at forbedre, endnu meget Godt at stifte. Dør han i den tidligste Alder, er han endnu ikke blevet til Menneske og de skønneste Anlæg i Sielen komme ikke engang for Lyset. Mennesket har et

Side 14

Haab som er nedlagt i hans Siel, evig at leve, og det kan ikke opfyldes, uden at der er et Liv efter dette. Mennesket faaer ikke sin fulde Løn her i Livet. Den Gode bliver ofte ubelønnet, den Onde ofte ustraffet; deraf slutter Fornuften: at der er et Liv efter dette og at Sielen er udødelig. Det bevises og af Bibelen; thi Jesus, Guds Sendebud, har lært det Matth. 10 kap. 28 Vers, hvor der staaer: "Frygter ikke for dem, der slaae Legmet ihjel, men de kunne ikke ihjelslaae Sjelen."

Hvad lærer Erfaring om Menneskets Forhold i dette Liv, og hvad er Oprindelsen til den herskende Fordærvelse?

At Menneskene ikke ere saa gode som de burde være, og der er ingen, endog den Fuldkommeste, uden Feil og Svagheder. Fordærvelsen hos Mennesket bestaaer fornemmelig deri: at det ikke bruger sin Forstand til sund Eftertanke, men heller lader Begierlighederne efter de jordiske Ting overvinde sin Fornuft.

Hvad er Synd, og hvor naar siges der, at Mennesket synder i Tanker, Begiering, Ord og Gierning.

Synd er Uret i sig selv, men derfor ere dog alle Synder ikke lige store eller lige strafværdige. Mennesket begaaer Synd med Tanker, naar det finder Fornølse i at tænke paa noget, som er Gud imod og tragter derefter. Jesus sagde til Pharisæerne: "Hvi tænke I saa ondt i Eders Hierter." Mennesket begaaer Synd med Ord, naar det enten taler noget, som ikke svarer til den Ærbødighed, der bør udvises mod Gud, eller som fornærmer Næsten og skader ham. Jesus siger

Side 15

Selv: "Menneskene skulle gjøre Regnskab paa Dommens Dag for hvert "utilbørligt Ord, de have talet." Mennesket begaaer Synd med Gierning, naar det enten gjør noget, som er Gud imod, eller efterlader, hvad Gud har befalet.

Hvorfor fortæner Jesus Navn af Menneskeslægtens Forløser, og med hvilket Sprog kan det bevises?

Jesus er Menneskeslægtens Forløser, og kaldes saa af den Velgierning,, han har beviist det menneskelige Kiøn; thi han har forløst os fra Uvidenhed og Synd ved sin Lære og Eksempel, thi hvo der følger hans Lære, er lykkelig; han har og forløst os fra Syndens Straf ved sin Lidelse og død, naar vi forbedre os. Joh. 3,16. "Saa eksle Gud Verden, at han hengav sin enbaarne Søn, paa det hver den som troer ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv."

Hvoraf bevises Jesu guddommelige Høihed og Anseelse?

Det bevises deraf, at han tillægges guddommelige Navne, saasom: Guds Søn, Guds eenbaarne Søn, og udtrykkelig kaldes Gud. "Joh.1,1. I Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud." Han tillægges guddommelige Fuldkommenheder, som Alvidenhed, som hans Spaadomme udvise, hvori han forudsagde sin hele Skiebne og Jerusalems Undergang. – Hellighed, som hans

hele Forhold udviser. – Guddommelige Gierninger, som: Skabelsen, Opholdelsen, Forløsningen og den yderste Dom, og han tillægges guddommelig Tilbedelse.

Side 16

Hvorledes har Jesus i ethvert Livs Stilling været vort Mønster?

I sin Ungdom var han sine Forældres Glæde og Trøst; han var lydige, arbejdsom, videbegierlig; - Sine Forældre var han ydmyg imod. Imod sine Venner var han oprigtig, troe og deltagende; han græd ved Lazari Grav. Bedragerne kaldte han glubende Ulve, der indhyllede sig i Faareskind, smaae Børn Uskyldighedens Billeder. Imod Lidende var han den kjerlige Fader, han opsøgte dem selv og hjalp dem, han bad for sine Disciple i Faren, og trøstede dem. Han udbrød aldrig i Bitterhed og truede ikke med Hævn; han bad for sine Fiender: "Fader, forlad dem; thi de vide ikke, hvad de gjøre." I sine Lidelser var han standhaftig og Gud hengiven. Han bad: "Fader, tag denne Kalk fra mig, dog ikke, hvad jeg vil, men hvad du vil." Tillidsfuld overgav han sin Haand i sin Faders Hænder.

Hvilke ere Hoved-Sandhederne i Jesu Lære og hvad kaldes de Fortællinger, hvori han indklædte dem?

Der er én Gud, som besidder alle muelige Fuldkommenheder. Han bestyrer Verden, at intet kan skee uden hans Villie eller Tilladelse. Hans Dyrkelse bør derfor ei bestaae i udvortes tomme Skikke; men i Aandelighed og indvortes Retskaffenhed og Dyd. Gud er den kjerligste Fader og giver os Syndsforladelse, naar vi forbedre os. At udøve Kierlighed til Gud og menneskene er Veien til at behage ham. Der er et Liv efter dette, hvori alle skal faae Giengjældelse. Disse Sandheder indklædte Jesus i Lignelser.

17

Hvad var Hensigten af Jesu Lidelse og Død?

At forlige for Menneskenes Synder, og give dem gyldig Forsikkring om Syndsforladelse, samt for derved at nedbryde Offertieneste, da hans Lidelse og Død er det eneste gyldige Offer og ved dens Afskaffelse, at skaffe sin Religion udbredt over den hele Verden, da den skilte Jøder og Hedninge fra hinanden.

Hvad forstås ved Jesu Opstandelse, og hvoraf bevises dens Troværdighed?

At Jesus var opstanden af Graven til et uforgængeligt Liv og blev blot 40 Dage synlig tilstede paa Jorden: det kan bevises af Apostlenes Vidnesbyrd; thi de vare mange, som vidnede. De vare retskafne Mænd. De vare uforanderlige i deres Udsigende. De stemmede overens i deres Vidnesbyrd. De vidnede i deres rette Hensigter ikke for at vinde Rigdom og ære, men tabte Alt, selv livet.

Beviis, at Jesu Forløsning ikke giver os Frihed til at Synde, men derimod beforder vor Fremgang i det Gode?

Jesu Forløsning smigrer ikke Lasterne. Den standser ikke vor Fremgang i det Gode; den beforder den. Jesu Forløsning giver os Kraft at følge Jesu Lov, og det er det største Beviis paa Guds Faderkierlighed imod Menneskene, som lover os Syndsforladelse for Kristi Skyld, naar vi omvende os af Hiertet og troe paa ham. Bibelen forbinder os til Fremgang i Hellighed og Dyd, som sees af Sproget: Tit. 2, 11-14. Guds saliggørende Naade o.s.v. hvor de tre Ord:

18

”tugteligen, retfærdeligen og gudeligen” indbefatte Pligter mod Gud, os selv og vore Medmennesker.

Hvad udfordres til en sand Omvendelse, og hvorfor bør den ikke opsættes?

Dertil udfordres, at vi maae prøve os selv for den alvidende Gud, og med en oprigtig Fortrydelse erkiende vore Misgierninger, naar vi betænke, hvor meget Ondt vi derved have stiftet og hvorfor vor Utaknemmelighed har været imod den gode Gud. Gud seer kun paa Oprigtigheden i vor Bedrøvelse, og ikke, om den er heftig eller varer længe. Derpaa maa følge en samvittighedsfuld Erstatning af den tilføiede Uret eller Skade, og saa maa vi beflitte os paa vor Forbedring med det faste Forsæt, ikke mere at ville synde med Villie, men være agtsomme paa os selv. Denne Forbedring maa være vort daglige Arbeide og aldrig opsættes, men begyndes fra Ungdommen af; thi vi vide ikke, om vi skal leve i næste Time. Døden borttrykker mange i deres blomstrende Ungdom, og jo mere Grad af Dyd vi øve her, destomere Lyksalighed hisset. Det forholder sig dermed som Udsæd til Høst, og vi kan aldrig blive lykkelige, uden vi idelig affskyer Synd og al Uretfærdighed, men derimod beflitter os paa Retskaffenhed og Dyd.

Hvorledes bør vi lægge vor Kierlighed til Gud for Dagen og hvad bør opfordre os dertil?

Naar vi elske Gud, saa maa vort Sind være indtaget af Glæde over ham, og naar vi elske Gud, saa elske vi tillige hans Skabninger.

19

I denne Verden er unægtelig Mennesket den ædleste, altsaa bør vi elske vore Medmennesker. Mange Velgierninger opfordre os dertil; som Gud har beskiermet os fra mange Farer og har stedse givet os vor Nødtørftighed. Han lader os faa Sundhed og Velstand og endnu nyde vi mangan en Velgierning, som: Gud lader Sæden opvoxe og bære rige Frugter, og vi have hver Dag mange Fornøielser.

Hvorfor bør vi vise Gud den høieste Ærefrygt, og hvad bør vi vogte os for, som strider imod samme?

Fordi Gud er det høieste Væsen. Og ligesom vi i Nærværelse af den mand, som vi agte høit, f. Ex. I Nærværelse af vore Forældre ere ærbødige og vogte os for alt det, der kan røbe et letsindigt Hierte, saaledes tager og vor Ærefrygt for Gud sin Oprindelse, og vi bør da vogte os for Letsindighed.

Hvo er den taknemmeligste imod Gud?

Den, som anvender Guds Gaver bedst. Den vise Velgiører takker Gud bedst for Rigdom. Den Maadelige bedst for Sundheden. Den Opmærksomme bedst for Undervisningen.

Hvilke Anlæg har Gud nedlagt i vor Siel, og hvilke Pligter skylde vi den?

Forstand til at kiende Ret og Uret, Hukommelse til at beholde de nyttige Sandheder, fri Villie til at vælge imellem Godt og Ondt. Vi skylde vor Forstand at berige den med nyttige Kundskaber, vor Hu-

20

kommelse, at øve den i at lære saadanne Sandheder uden ad, som kan være os til Nytte, og vor frie Villie, at vi ikke misbruge den.

Hvilke Pligter skylde vi vor Sundhed?

Vi skylde vor Sundhed at være arbeidsomme og være reenlige, elske frie og sund Luft, og være maadelige i Arbeide, thi det er skadeligt at arbeide for meget – i Sorg og Glæde, thi man kan ligesaavel døe af Glæde, som af Sorg. Vi maa ikke overfylde os med Spise og Drikke, som medfører mange Sygdomme, og ikke uden Nødvendighed holde os alt for hede eller kolde og tillige gjøre os ofte Bevægelse. Naar man iagttager de almindelige Pligter, saa skal man ikke ængstelig sørge for sin Sundhed, thi det er daarligt.

Hvorfor bør vi elske vore Medmennesker og hvorvidt bør vor Menneskelighed strække sig.

Gud byder: ”Du skal elske Din Næste, som Dig selv” og det er vor Pligt at elske alle, fordi de ere vore Medmennesker, hvad enten de ere Christne eller Jøder, Tyrker eller Hedninger, Venner eller Uvenner. Vi bør altid bevise vore Medmennesker al muelig Hielp, naar de trænge dertil, hvad enten det er paa Legemets eller Sielsens Vegne.

Hvilke Pligter skylde vi vore Venner?

Imod vore Venner bør vi være oprigtige, deltagende og tro, samt fortie hverandres Hemmeligheder. Førend vi antage nogen til

21

vor Ven, bør vi først prøve ham, thi den, som forlader os i Nøden, var ikke nogen troe Ven imod os.

Hvilken Last kan vi let forfalde til, naar vi see andre ere rige og lykkeligere end vi, og hvorledes kan vi bedst imodstaae den?

Da kan vi let forfalde til Misundelse, som er en hæsliig Last. Vi kan bedst modstaa den, ved at igentage følgende Betragtninger ofte for os selv: Maaske den Rige er forsigtigere, klogere og sparsommeligere end jeg. Jeg kunde maaskee ved nøiere Bekiendtskab lære noget godt af ham. Det min Rige Broder har, er jo en Gave af min og hans Fader, jeg bør derfor ikke være misundelig,

fordi det gaar min Broder bedre end mig. Dersom jeg var riig, vilde det smerte mig, at høre Misundelse og haarde, ukierlige Domme om mig, det smerter ogsaa min Broder.

Hvilke Pligter have Forældre og Børn giensidigen at opfylde imod hverandre?

Forældre bør opdrage deres Børn og handle faderlig imod dem. De bør alvorlig straffe Børnene, naar de sige Usandhed og begaae Forseelser. De bør have Omsorg for deres Børns Legme, saa at deres Lemmer i Barndommens spæde Aar ikke kommer til Skade. De bør hærde Børnenes Legme, at de tidligt vendes til Vind, Kulde, Frost og Hede. De bør have Omsorg for Børnenes Siele, de bør enten selv lære, eller ved andre lade dem lære noget, hvorved de kunde dannes til oplyste, gode, dydige og lykkelige Mennesker. Børnene bør have Ærbødighed

22

for deres Forældre, elske, lyde dem, samt have al Kierlighed for dem. De maa ikke bedrøve deres Forældre ved Ulydighed, men de bør glæde dem ved en god Opførsel. De bør ære deres Forældre, naar de blive gamle og ikke mere kunne erhverve Underholdning, og da bør Børnene arbeide for dem, sørge for deres Underholdning og i alt stræbe at efterligne Jesus som Barn og Søn.

Hvad gjorde Jesus for at bevare sit Minde paa Jorden, og hvorledes bør vi høitideligholde hans Erindring?

Han indstiftede Alterens Sacramente. Da han skulde gaae til sin Død, kaldte han sine Disciple for sig, brød Brødet og uddelede det tillige med Vinen, og befalede, at alle voxne Christne saaledes skulle ihukomme ham og hans Lidelse og Død. Naar vi ville gaae til Herrens Bord, bør vi overtænke, hvor meget Ondt vi har stiftet, og fatte det alvorlige Forsæt at bedre os, samt overtænke vore Pligter imod os selv og vore Medmennesker. Naar vi høitideligholde den, bør vi tænke paa de vigtigste Optrin i Jesu Liv og betragte ham i sin Barndom, sin Ungdom og i hans Død; derfor bør vi føle en inderlig Kierlighed til Gud, fordi han ved sin Søns Død har skaffet os Syndsforladelse og Salighed, naar vi af Hiertet omvende os og troe paa ham. Alle de, der have nydt det, bør afstaae fra deres Feil og forbedre sig, samt blive mere og mere dydige; thi ingen andre end saadanne, have været værdige Giester ved Herrens Bord.

23

Hvilke ere de Viisdomsregler, som Dydens og Religionens Ven bør følge paa sin Vandring i Livet?

Man bør vogte sig for onde Tanker. Naar de opstige i Sielen, da bør man ikke undskylde dem, men søge strax ved Arbeidsomhed og Bøn at neddæmpe dem. Man bør aldrig troe, at smaa Feil ere ubetydelige; thi de drage kun større efter sig. Man bør vogte sig for slet Selskab, hvor Hiertet lettelig forføres. Naar man har begaaet en Feil, saa bør man ikke høre efter de Undskyldninger, som oftest slette mennesker gjøre derfor; thi disses Sædelære er undertiden afpasset efter deres Tilbøiligheder og kan let dysse den groveste Synders Samvittighed i Søvn; men man bør elske og ære den ærlige Mand, der uden Tilbagehold siger Sandheden og advarer, naar man har feilet. Man

bør saameget mueligt, undgaae at have alt formegen Tillid til sig selv; thi deraf flyder Leilighed til Fald.

Hvad Indflydelse har Læren om Guds Forsyn paa vort Liv, vore Handlinger og vor Skiebne i Verden?

Gud bestyrer vort Liv, det er, han har bestemt dets Begyndelse, dets Varighed og Ende; deraf følger: at vi har Gud at takke for, at vi fødes paa det Sted og af de Forældre, som vi skyldte vor Tilværelse, og at vi med Sindsroe maae modtage Døden, den komme tidligen eller sildigen; thi det er den af Gud bestemte, og altsaa den gavnligste Time. Gud bestyre vores Handlinger, det er, han giver os Kræfter til at handle.

24

og de bequemmeligste Leiligheder dertil. Han styrer Følgerne af vores Foretagender, saa at de faae det tientligste Udfald, hvorfor vi ikke maae hovmode os, naar vi udrette noget Godt, men prise Gud, der gav os Kraft og velsignede vor Fliid, og derfor give ham alene Æren. Gud bestyrer vor Skiebne; alt hvad der rammer os i Livet, lige fra den spæde Alder, tilsendes os af den gode og kierlige Gud i de viseste og bedste Hensigter. Uden Guds Tilladelse kan intet møde os, hverken Godt eller Ondt, og vi kan rolig gaae vor Fremtid i møde, da den er i Guds Haand og styres til vort Bedste.

Dine skiulte Raad, min Fader!

Dem vi ei udgranske kan

Her, som i et Svælg sig taber

Al vor Visdom og Forstand;

Gud jeg bøier mig for Dig!

Som du vil, saa skee det mig;

Glad og rolig vil jeg være,

Give Dig for Alting Ære.

25

Confirmations-Løvtet.

Saaledes oplyst i Christendommens Sandheder, lover jeg: At bevare min Troe paa Fader, Søn og Helligaand! Paa Jesu Christi guddommelige Lære, og at gjøre den til en ufravigelig Rettesnoer sor min Vandel, og som en Følge deraf, at vandre ustraffelig for Herren, forsage Synd og følge Jesu Eksempel og Lærdom, som en troe Ledsager, indtil min sidste Time.

Naadens Fader, Kraftens Gud!

Synden skal min Afsky være,
Jeg vil høre Jesu Bud,
Jeg vil følge Jesu lære;
Herre, led og styrk mig Svage!
Aldrig skal jeg da forsage.